

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa M.T.
przeciwko Firmie Ś. z siedzibą w P.
o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie za pracę, odprawę pieniężną i
dodatek stażowy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w W.
z dnia 19 maja 2016 r., sygn. akt XXI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa M.T. przeciwko A.Ś. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Firma Ś. z siedzibą w P. o ustalenie istnienia stosunku pracy, wynagrodzenie za pracę, odprawę pieniężną i dodatek stażowy, wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 8 października 2015 r. umorzono postępowanie w zakresie roszczenia o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy (pkt I), ustalono istnienie stosunku pracy pomiędzy stronami w okresie od 1 maja 2013 r. do 31 lipca 2013 r. (pkt II), oddalono powództwo w pozostałym zakresie (pkt III) i orzeczono o kosztach zastępstwa procesowego (pkt IV). Apelacje od tego wyroku wnieśli powód i pozwany. Wyrokiem z dnia 19 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w W. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie III i IV w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda 12.150 zł tytułem

wynagrodzenia za okres od maja do lipca 2013 r. wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 września 2014 r. do dnia zapłaty i nie obciążył powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej (pkt 1), w pozostałej części oddalił apelację powoda (pkt 2), oddalił w całości apelację pozwanego (pkt 3) i wzajemnie zniósł koszty procesu pomiędzy stronami w instancji odwoławczej (pkt 4).

Pozwany zaskarżył powyższy wyrok skargą kasacyjną w części, tj. w punktach 1, 3 i 4. Wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi odwoławczemu, względnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. „z dnia 12 stycznia 2016 r.” i orzeczenie co do istoty sprawy w zaskarżonej części przez zmianę zaskarżonego wyroku w punktach 1 i 3 i oddalenie powództwa w całości (również w części uwzględniającej powództwo, tj. zasądzającej na rzecz powoda 12.150 zł). Skarżący wniósł ponadto o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, za wszystkie instancje. Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego: art. 80 k.p., przez jego niezastosowanie i nieuprawnione zasądzenie na rzecz powoda świadczenia nienależnego w postaci wynagrodzenia za miesiąc maj, czerwiec i lipiec 2013 r., w sytuacji, gdy wynagrodzenie przysługuje pracownikowi jedynie za pracę wykonaną, a powód w okresie od 1 maja 2013 r. do 31 lipca 2013 r. nie świadczył jakiegokolwiek pracy na rzecz pozwanego, ponadto w tej konkretnej sprawie brak jest przepisów stanowiących, że powód zachowuje prawo do wynagrodzenia nie świadcząc pracy. Skarżący podniósł również zarzut naruszenia przepisów postępowania, mającego istotny wpływ na wynik sprawy: art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., polegającego na sporządzeniu uzasadnienia zaskarżonego wyroku w sposób nieodpowiadający wymaganiom określonym w art. 328 § 2 k.p.c., to jest z pominięciem przytoczenia w uzasadnieniu wyroku istotnych elementów podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia, co uniemożliwia ocenę zasadności wydanego rozstrzygnięcia.

Zdaniem skarżącego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, „gdyż wskazane wyżej uchybienia, jakich dopuścił się Sąd Okręgowy przy wydawaniu zaskarżonego orzeczenia, są rażące i mają kwalifikowany charakter, co szczegółowo opisano we właściwej części uzasadnienia skargi kasacyjnej”.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że wskazane w *petitum* skargi kasacyjnej, a popełnione przez Sąd Okręgowy w W. przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia, naruszenia są oczywiste i powinny być jednoznacznie oceniane. Podkreślił, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego i treścią art. 80 k.p., wynagrodzenie jest należne pracownikowi za pracę wykonaną. Podnoszone naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego mają postać kwalifikowaną i są dostrzegalne bez głębszej analizy prawnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W konsekwencji tego, w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym między innymi na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia

(§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007; z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291; z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 404134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 406392).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia

2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skarżący nie spełnił warunków stawianych w orzecznictwie Sądu Najwyższego powołanej przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnieniu skarżący stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi nie wskazał nawet, jakie przepisy miałyby zostać naruszone przez Sąd Okręgowy, odsyłając w tym zakresie jedynie do podstaw skargi i ich uzasadnienia. Podkreślić zatem trzeba, że Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2011 r., III UK 10/11, LEX nr 1124105). Stawiając tezę o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący nie przedstawił żadnego wyводу prawnego, wyjaśniającego, na czym polega kwalifikowane naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisów materialnoprawnych lub procesowych, które doprowadziło do wydania oczywiście niesłusznego wyroku. Argumentów za istnieniem tejże przesłanki przedsądu należałoby zatem poszukiwać w innych elementach konstrukcyjnych skargi, tj. w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu. Nie jest to jednak rolą Sądu

Najwyższego na etapie badania kryteriów przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Odnosząc się do powoływanego przez skarżącego art. 80 k.p. (zgodnie z którym wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną) wypada zauważyć, że pracodawca może jednakże zwolnić pracownika z obowiązku świadczenia pracy, a pracownik zachowuje wówczas prawo do wynagrodzenia. W sprawie ustalono zaś, że stosunek pracy między stronami ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę przez pozwanego za wypowiedzeniem ze skutkiem na dzień 31 lipca 2013 r. Sąd odwoławczy ustalił, że strony w sposób dorozumiany zawarły porozumienie o zwolnieniu powoda z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia, wskazując w uzasadnieniu wyroku, jakie okoliczności sprawy przemawiają za taką konkluzją (uzasadnienie s. 7). W związku z powyższym, skoro zgodnie z poczynionymi w sprawie ustaleniami faktycznym powód nie otrzymał wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, a został w tym okresie zwolniony ze świadczenia pracy, to zachował prawo do wynagrodzenia za pracę za sporny okres.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.